

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. III. De illis, quæ Vicarius Episcopi facere potest, vi officij sui generaliter sibi commissi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

neuter sit altero principalior, ille Vicarius ad expediendum hoc rescriptum videbitur delegatus, cui impetrans rescriptum hoc prius obtulit, si nihil opponat, contra quem tale rescriptum impetratum fuit, vel si opponat incertitudinem delegationis, suspensa manebit delegatio, dum à Pontifice declaratio habeatur. Sicuti autem in temporalibus Vicarius Laicus esse potest, ut dictum, ita qui in spiritualibus Vicarius est, Clericus esse debet (cùm Laici incapaces sint de jure can. spiritualis jurisdictionis) non quidem in sacris aut majoribus constitutus, nisi in Pontificalibus etiam Vicarius sit, prout communiter esse solent, qui Episcoporum sunt Suffraganei, sed prima saltem tonsura initiatus, qui habitum & tonsuram deferat, ut gaudeat privilegio clericali, & qui non sit conjugatus, ætatis saltem 25. annorum inchoatorum, à moribus & doctrina sufficiente instructus, & non sit ordinis mendicantium *clement. 1. de regularibus*, & quamvis ad constituendum illum non requiratur substantialiter scriptura, sæpè tamen hæc ad probandam & colligendam illius potestatem requiritur.

§. II.

An Vicariatus sit Ecclesiasticum beneficium vel dignitas, & an jurisdictio Episcopalis sit ordinaria an delegata?

Quod Ecclesiasticum beneficium non sit Vicariatus Episcopalis, satis probatur ex definitione beneficii Ecclesiastici, quod debet esse jus perpetuum, & in titulum stabilem conferri, quæ non conveniunt Vicariatu huic, à quo ad nu-

tum Episcopi amoveri quis potest. Est tamen Vicarius generalis in dignitate Ecclesiastica constitutus, quia habet præminentiam cum jurisdictione conjunctam *gloss. 1. in clement. 2. V. delegatus de rescriptis*, utrum autem jurisdictione illius ordinaria sit, an delegata, in utraque partem probabiliter disputatur. Mihi probabilius, & juri conformius videtur, quod Vicarii generalis jurisdictione sit ordinaria, & non delegata tantum, ut tenet *gloss. in c. 2. V. officialem h. t. in 6. & gloss. in c. Romana 3. V. generaliter de appellat. in 6.* & ratio probat, quæ vult non dari appellationem à Vicario ad Episcopum, cùm tamen ad delegantem datur appellatio *c. super questionem 27. S. porro de offic. deleg. ergò jurisdictione Vicarii non est delegata, sed eadem potius cum jurisdictione ordinarii, quæ ordinaria est, ita ut Episcopus suo nomine & principaliter jurisdictionem suam exercere dicatur, Vicarius verò accessorie, secundario, & nomine alieno, ipsius scilicet Episcopi, nisi per speciale mandatum specialis illi causa demandata esset, quo in casu ad hunc decidendum, delegatam ab homine jurisdictionem habere censeretur.*

§. III.

De illis, quæ Vicarius Episcopi facere potest, vi officii sui generaliter sibi commissi.

Vicarius generalis Episcopi ex officio suo omnes causas ad Episcopalem jurisdictionem pertinentes expedire potest, præter illas, quæ speciale mandatum requirunt *c. licet 2. h. t.* ita ut præsumptio quidem stet pro Vicarii potestate, nisi

nisi vel ex jure scripto, vel ex recepta consuetudine probari possit, quod causa aliqua specialiter reservata sit Episcopo, hæc tamen in mandato generali plenam & liberam potestatem concedente, ad omnia faciendâ, quæ possit Episcopus, etiam si clausula addita sit, communicari ea, quæ speciale etiâ mandatum exigant, non comprehensa videatur, nisi specialiter exprimat, ut gloss. asserit in *c. 2. h. r. in 6. V. committantur*: & probari potest argument. *c. qui ad agendum 4. de procurator. in 6.* vel nisi exprimat saltem inum aliquid specialem commissionem requirens, & clausula generalis de omnibus aliis, speciali mandato indigentibus addita fuerit; quo in casu poterit quidem Vicarius generalis alia etiâ non expressa, quamvis speciale mandatum requirent, exequi, minora tantum tamen expressis, vel æqualia, non autem majora. Hæc tamen omnia plenius intelligentur ex sequentibus. Sit ergo.

§. IV.

De iis, quæ Vicarius generalis non potest facere, sine speciali commissione Episcopi; & in primis, de potestate cognoscendi causas criminales, matrimoniales, & alias graviores expediendi.

Inter causas, quæ speciale commissionem exigunt, neque in officio Vicariatus generaliter commissio, comprehensæ censentur, numerantur causas criminales primò, ut patet ex *c. licet 2. h. r. in 6.* (quæ hæc causæ inter negotia majora reputantur, cum in illis agatur de puniendo graviter delinquente) nisi inquirat tantum & cognoscat de delictis, non ut ipse puniat, sed ut ad Episcopum

referat; vel nisi inquirat tantum ad emendationem, & scandala avertenda; vel nisi civiliter tantum de delicto aliquo agatur; vel nisi pœnæ tantum leves, mulctæ v. g. peculariæ, aut aliæ similes imponendæ essent, quibus in casibus etiam sine speciali commissione in causa tali criminali dicto modo procedi potest: quod si tamen expressè commissio ab Episcopo fuisset Vicario generali gravium delictorum punitio, non potest tamen ille pœnam à sacris canonibus constitutam, in mitiorem mutare, sine speciali etiam quoad hoc commissione.

Secundò numerantur ab aliquibus inter causas exceptas ab ordinario Vicariatus officio causæ matrimoniales, quia tam de jure antiquo, *c. accedentibus 12. de excess. Pralat.* quam de jure Trident. *sess. 24. c. 20. de reform.* causarum matrimonialium cognitio Episcopalis dignitatis esse dicitur, & passim causæ matrimoniales criminalibus æquiparantur, ac inter arduas numerantur *c. penult. de integ. restit.* valde tamen probabile est etiam contrarium, quod ex officio generali jus habeat cognoscendi causas matrimoniales Vicarius generalis, prout colligi potest ex *c. 1. de frigidis & c. junct. gloss. V. missum, & ex c. final. de cognat. spirit.* cum causæ matrimoniales non sint difficiles aded, & arduæ, ut à solo Episcopo cognosci, & expediti possint; & in relat. *c. penult.* æquiparentur criminalibus in hoc tantum, quod per arbitros cognosci non possint; Trident. verò & *c. accedentibus* non adimat Vicario generali jus cognoscendi causas matrimoniales, cum eadem illi sit cum Episcopo jurisdictio, sed inferioribus tantum Episcopo